

Årsplan i samfunnsfag 10 trinn skoleåret 2023-2024

LÆREVERK/LÆRINGSRESSURSER: Makt og Menneske, Arena, elevkanalen.no

UKETIMER: 2,5

Periode	Hvorfor skal elevene lære? -fagets relevans	Hva eleven skal lære -kjerneelement -gr.l. ferdigheter -tverrfaglige temaer -kompetansemål	Hvordan skal elevene lære?	
			-aktivitet -ressurser	Vurdering (VFL)
34-37	- Kommune- og fylkesvalget 2023 - Ha oversikt over hva de ulike partiene står for, og hva demokrati er/viktigheten av valgfrihet - Forberedelse til Polen/ Tysklandtur	Demokrati og medborgerskap - Beskrive trekk ved det politiske systemet og velferdssamfunnet i Noreg i dag og reflektere over sentrale utfordringer - Gjere greie for årsaker til og konsekvensar av terrorhandlingar og folkemord, som holocaust, og reflektere over korleis ekstreme haldningar og ekstreme handlingar kan førebyggjast. - Drøfte korleis framstillingar av fortida, hendingar og grupper har påverka og påverkar haldningane og handlingane til folk.	- Valgomat og innføring i de ulike politiske partiene - Arbeid med vurderingsoppgave Ungdomstrinn - Elevkanalen Barnas Valg - Redd Barna Forsiden - stortinget.no - stortinget.no Sånn er Norge - 5. Demokrati (Sesong 2) - NRK TV Liten innføring i kald krig: Jernteppet, stormaktene, Bernlinmuren, øst og vest Berlin Film: The Courier? Oversimplified Repetisjon av temaet Holocaust	- En liten vurdering i temaet "demokrati og valg": eleven leverer inn en oppgave (skriftlig eller muntlig) hvor de besvarer gitte punkter og kriterier. - Elevene kan velge mellom to oppgaver; 1) presenter et politisk parti 2) Svare på refleksjonsspørsmål knyttet til demokrati/ytringsfrihet/valg

		- Reflektere over korleis menneske har kjempa og kjempar for endringar i samfunnet og samstundes har vore og er påverka av geografiske forhold og historisk kontekst - Gjere greie for årsaker til og konsekvensar av sentrale historiske og notidige konflikter og reflektere over om endringar av nokre føresetnader kunne ha hindra konfliktane.	- Hvorfor? - Hvordan? - Leirene Film: Schindlers Liste?	
39-46	Elevene skal bli bevisste på hvordan vi er historie skapte, men og historieskapende. Samfunnsfaget skal bidra til engasjement, kritisk tenking, skaperglede og utforskertrang. Skape holdninger og verdier som toleranse, likeverd og respekt.	Demokrati og medborgerskap - Gjere greie for årsaker til og konsekvensar av sentrale historiske og notidige konflikter og reflektere over om endringar av nokre føresetnader kunne ha hindra konfliktane. - Drøfte korleis framstillingar av fortida, hendingar og grupper har påverka og påverkar haldningane og handlingane til folk. - Reflektere over korleis menneske har kjempa og kjempar for endringar i samfunnet og samstundes har vore og er påverka av geografiske forhold og historisk kontekst.	Arena kap. 5. Den kalde krigen - øst mot vest Arena kap. 6. Midtøsten - konflikter med lange røtter Kald Krig - Elevkanalen Undervisningsopplegg: Den kalde krigen - Folk og Forsvar Film: Zero Dark Thirty, The Hurt Locker, American Sniper	Elevene kan – individuelt eller i grupper – ta for seg én av konfliktene under den kalde krigen eller en av konfliktene i Midtøsten og lage en muntlig presentasjon der de analyserer konflikten: Hva var bakgrunnen? Hvem var partene? Hvilke andre aktører blandet seg inn i konflikten, og hva ble resultatet?
47-51	Elevene skal få kjennskap til ulike lover, ulike former for kriminalitet, ungdomskriminalitet samt drøfte hvilke konsekvenser	Identitetsutvikling og fellesskap Beskrive sentrale lover, reglar og normer og drøfte kva konsekvensar brot på desse kan ha for den enkelte og for samfunnet på kort og lang sikt	Arena kap. 1: Kriminalitet – på kant med loven	Diskuter-oppgaven på s. 18 kan brukes som vurdering enten som fagsamtale eller som drøftende artikkel.

	kriminalitet har for samfunnet og drøfte tiltak som kan forhindre kriminalitet			
1-3	Elevene skal bli godt kjent med begreper som mangfold, rasisme, diskriminering og fordommer. Det er også sentralt at elevene skal kunne reflektere over både styrker og utfordringer ved et mangfoldig samfunn.	Identitetsutvikling og fellesskap Reflektere over likskapar og ulikskapar i identitetar, levesett og kulturuttrykk og drøfte moglegheiter og utfordringar ved mangfold. Utforske ulike plattformer for digital samhandling og reflektere over korleis digital deltaking og samhandling påverkar forma på og innhaldet i samfunnsdebatten.	Arena kap. 2: mangfold - å leve sammen.	
4-10 (ferie uke 8)	Gjøre elevene rustet til å kunne diskutere hva som skal til for å opprettholde og videreutvikle demokratiet. Elevene skal kunne reflektere over konsekvensene av terror for enkeltmennesket og samfunnet.	- Gjøre greie for årsaker til og konsekvenser av terrorhandlinger og folkemord som Holocaust og reflektere over hvordan ekstreme holdninger og handlinger kan forebygges. - Drøfte hvordan fremstillinger av fortida, hendelser og grupper har påvirket holdningene og handlingene til folk.	Arena 10 - Kap. 3: Folkemord og terror Kap. 4: Utøya - den hjerteformede øya. Serien 22. juli på NRK.no Film: Zero Dark Thirty, The Hurt Locker, American Sniper 22.juli-senteret: Oppgaver Sian-markeringen i Kristiansand Koranbrenninger i Danmark og Sverige	Liten skriftlig prøve om tema terror. Pensum fra Makt og Menneske 10 og Arena 10. Utforsk-oppgaven om folkemord og utforsk-oppgaven på s. 78 kan brukes som vurdering Utforsk-oppgave 8 på s. 99 kan brukes som vurdering. Elevene kan velge om de vil lage en presentasjon eller skrive en artikkel. Balansen mellom historie, læring om demokrati, minner og spor etter

				terror, kan danne kjernen i vurderingen.
11- 13	Elevene skal bli kjent med, og reflektere over bakgrunner for de ulike konfliktene i Midtøsten, samt ha oversikt over konsekvensene av disse konfliktene. Det er også et mål at elevene skal kjenne til europeisk innblanding i dette området og ulike begrunnelser/motive r for disse innblandingene.	- Gjere greie for årsaker til og konsekvensar av sentrale historiske og notidige konfliktar og reflektere over om endringar av nokre føresetnader kunne ha hindra konfliktane. - Drøfte korleis framstillingar av fortida, hendingar og grupper har påverka og påverkar haldningane og handlingane til folk. - Reflektere over korleis menneske har kjempa og kjempar for endringar i samfunnet og samstundes har vore og er påverka av geografiske forhold og historisk kontekst.	Arena 10: Kap. 6: Midtøsten - konflikter med lange røtter.	Fagsamtale
13-17	Lære om bærekraftig utvikling, ressursbruk og reflektere over hvordan vi kan gå mot en mer bærekraftig fremtid	Bærekraftige samfunn - Sammenligne hvordan politiske, geografiske og historiske forhold påvirker levekår, bosetningsmønster og demografi i forskjellige deler av verden i dag. - Beskrive ulike dimensjoner ved bærekraftig utvikling, hvordan de påvirker hverandre og tiltak for mer bærekraftige samfunn.	Arena 10: Kap 8: Bærekraftig ressursbruk i verden – utfordringer og muligheter Gruppearbeid	Oppgaveinnlevering eller muntlig fremføring

17		Periode med eksamen og prøvemuntlig. Nærmer seg muntlig eksamen, tid for repetisjon og samle arbeid til større tema		